

Szerkesztőség:

I-ső kerület 246. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és czeknek díjai, va-
lamint a felszámítások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő: **Máthé József.** Társ-szerkesztő: **Viz Zoltán.**
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények:

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a ki-
adóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 50 kr.

Párbér.

X. úr legközelebb fölvetette a párbér
megváltásának kérdését.

Midőn ezzel behatóbban kívánunk fog-
lalkozni, jele annak, hogy azt nem feleke-
zeti ügynek, tehát nem „nebátsd“ virágnak,
hanem határozottan közügynek tekintjük, —
még pedig olyan közügynek, mely körül-
belül megérett már annyira, hogy vele tar-
tózkodás és előítélet nélkül foglalkozni lehet.

Mindenek előtt megállapodunk abban,
kogy a párbér nem önkéntes áldozat többé
— mint hajdan lehetett a hitbuzgóság ter-
rén — hanem közteher, melyet minden-
kinek viselni kell.

Közterhet kétféle ismerünk, ugymint
önkéntes közterhet és kényszerített
közterhet.

Például egy társaságban, kaszinóban,
olvasó egyetben — melynek költségei, ki-
adásai vannak — minden tag köteles a
tagdíjakat fizetni, a költségekhez hozzájá-
rulni; ez alól egyetlenegy tag sem vonhatja
ki magát; tehát a társaság közös terhet
viselni köteles, — még pedig minden tag
egyenlő arányban, mert a tagdíj min-
den tagra nézve egyforma, — a szegényebb

sorsú is csak annyi tagdíjat fizet ilyen tár-
saságokban, mint a jómódú, tehető, gazdag.

És mit látunk? ... Azt, hogy — míg a
jómódú föl sem veszi, a szegényebb sor-
súnak az nehezére esik; de sőt az is meg-
történik, hogy nem bírja fizetni a tagdíjat,
nem bírja viselni a közterhet: leteszi, ott
hagyja, kilép a társaságból.

Teheti, mert szabadságában áll bármi-
kor kilépni, vagy bármikor belépni.

Ez az önkéntes közteher viselés.

Az államnak, a községnek, az egy-
háznak szintén vannak közterhei, melyek a
tagok vállaira nehezednek. Így minden pol-
gár köteles annak az államnak, annak az or-
szágnak adót fizetni, annak a községnek,
városnak a terheit viselni, melyben lakik,
— köteles ezen felül annak az egyháznak,
annak a hitfelekezetnek viselni terheit, mely-
hez tartozik.

Ha ez alól a közös teher viselés alól
meg akar szabadulni: el kell hagynia az or-
szágot, el kell költöznie a városból, át kell
térnie másik vallásra.

Ámde a másik országban is csak kell
fizetni adót, a másik városban vagy faluban
is csak kell viselni a községi terheket, a
másik hitfelekezetnek is csak vannak terhei.

idyllt rendeztek a csalán közt s most ott meresz-
tik szemüket a rozsdás fringján felnyársalva.

A hős aztán vár után néz.

Az is meg van, rendesen a szomszédban,
Erzsikééknél, Ilonkáéknál stb.

Én is eféle kölyök érzelmekkel megrakva
elhatároztam, hogy egy nagy hőstettet viszek vég-
hez, megölök valakit párbajban, adok egy éjjeli
zenét, tele rakom a zsebem czukerlivel, aztán
egy életem, egy halálom, megvallom régtől buzogó
roppant szerelmem Ilonkának.

Óh mennyi czukerli elfogyott már, mennyi
szalmasárga keztyű elszakadt, mennyi sóhaj, meny-
nyi alkalmi vers, dal stb. elrepült és még mindig
nem tudom, szeret-e?

Hányszor mentem ama megmásíthatlan szán-
dékkal, hogy most — már a poze is megvolt
hozzá, de a hang, a hang az nem volt sehol.

Bele kötözködtem tehát legjobb barátomba,
rá fogtam, hogy megsértett és adjon nekem elég-
tételt régtől, pisztolylyal, 10 lépésről stb.

Rettentő készülődés következett. Először is
verset irtam „hozzá“, megkértem benne, hogy
jöjjön ki siromhoz, ültessen rá nefelejtset, írja rá
a fejfámra, hogy szeretett, ejtsen ott egy könnyvet
és én majd milyen boldog leszek ott lent...
lent...

Aztán megirtam végrendeletemet. Verses
könyvemmet hagytam „neki“, a pisztolyt, melylyel
agyon lönök, az abonyi muzeum első alapító tárgyául.

Ettől tehát nem lehet megszabadulni;
ez a kényszerített közteher viselés.

Az állam, a község kényszerített köz-
terheket — az adó képében, a polgárok
között már arányosan megosztva, tudniillik
abban az arányban, hogy kinek milyen anyagi
ereje, vagyoni helyzete van.

Csak az egyházi terhek nincsenek így
megosztva; a párbér maig is egyforma
szegényre, gazdagra nézve; pedig attól sza-
badulni nem lehet.

Ha szabad egy hasonlattal élnünk.

Két embernek kell 100 kiló súlyú ter-
het nagyobb távolságra elszállítani. Az egyik
ember erős, izmos, a másik gyönge, vézna.
Persze ez nem tehet róla, hogy ő gyengébb,
mint a másik. A terhet egy formán osztjuk
meg köztük, mindegyikre teszünk 50—50
kilót. Mi történik? ... Az erős, izmos föl
sem veszi a megterhelhetést, könnyen halad
vele; míg a gyengébb embernek nagy meg-
eröltetésére esik 50 kilót czipelni és talán
ki is merül alatta. — Ha azonban úgy
osztjuk meg a 100 kilót, hogy az erős vi-
gyen például 70 kilót, a gyengébb pedig 30
kilót: így a teher a két ember erejéhez
mérten arányosan lesz megosztva, — a
gyengébb elfogja bírni terhet és az erősebb-

A lövések eldőrdültek. Iszonyu érzések tom-
loltak bennem. Mire haza értem, lecsendesültem.

Készültem az álomásra, a mi a párbaj után
dukál is, — abból kifolyólag megtörténik az éjjeli
zene s másnap a döntő pillanat, a vallomás s arra
a válasz, ítélet lét és lét fölött.

Másnap vettem egy czvikkert, mert ez nél-
külözhetlen kellék szerelmi vallomáshoz, tekintélyt
ad az embernek, — aztán megint új keztyűt, va-
lóságos regália média szivart, új sétatálcát és
nyakkendőt valóságos cseh gyémánttal.

Elindultam. Útközben arról gondolkodtam,
hogy hol lesz a legalkalmasabb hely, — a szobá-
ban? De hátha nem egyedül lesz! A kertben lesz
legjobb, oda ki mehetünk sétálás ürügye alatt.
De hát ha nem jön ki?!

Eh! Az lehetetlen. Hisz ennyi előkészület
csak meghatja szívét-lelkét.

A mint odaértem nagy fogadtatást vártam,
még azt is gondoltam, hogy egyenesen a nyakamba
ugrik, — de bizony nem volt semmi, még csak
fel sem említette a nagyszerű eseményt.

Én hoztam aztán elő, diskretül, várva egy
kis dicsőítő megjegyzést, meg is kaptam:

— Csacsi! — szólt mosolyogva, melyben a
gúny határozott formában jelentkezett.

Egyedül volt otthon.

Én elkezdtem fészkelődni, készültem erősen
a vallomáshoz, biztosan emlékszem, hogy a verej-
ték gyöngyözött arczomon.

TÁRCZA.

Az első vallomás.

— Az „Abony“ eredeti tárczája. —
Írta: TEMES.

Az ember legszivesebben csak a gyermek
koráról és felnőtt férfi korában elkövetett sikere-
iről, hős tetteiről s más egyéb stiklijeiről sze-
ret beszélgetni; pedig a kettő közötti rövid kor-
szak az, mely az életben legérdekesebb, ezt a
nőknél „bakfis“ kornak, a férfiaknál „kamasz“
kornak szokás nevezni és pedig méltán, mert éle-
tében annyi együgyűséget nem követ el senki,
mint ebben a se ki, se be korban.

Ez a kor kezdődik a regényolvasással; a
tisztelt olvasó kamasz rendesen ott szerepel min-
den regényben, szentül meg van győződve, hogy
ő éppen olyan testileg lelkileg, mint az a hős ott,
a ki egész hadosztályokat kaszabol le, aztán be-
vonul diadalmasan a bevett várba, hol abban a
szempillantásban bele szeret a legyőzött zsarnok
kényur mesés szépségű leánya és viszont.

Ennek hatása alatt lekasztja apjának roz-
sdás fringiját, oda próbálgatja oldalához, aztán le-
oson vele a kerthátuljába, neki fog a derékig érő
csalánnak s víz bennök olyan pasztitást véghez,
hogy hámul belé a világ... azt hiszi.

Pedig dehogy bámul, nem látja azt senki,
csak azok a szencsétlen békák, melyek szerelmi

nek is épen annyi erejébe kerül a terhet cipelni, mint a másoknak.

Ez a hasonlat állhat a kényszerített közteher arányos megosztására nézve és azt hisszük, hogy ebben a tekintetben mindenki egyetért velünk és hogy nem akad senki sem, a ki az egyházi terhek arányos megosztását legalább elvben el ne fogadná.

A kivétel módzatai felett lehetnek nézeteltérések, — e kérdés helyes megoldása felett lehet vitatkozni; de a végcélban mindnyájan egyetértünk.

Ez indított minket arra, hogy e kérdés megoldásának mikéntje felett a vitát megkezdjük. Csak azt sajnáljuk, hogy lapunk szűk tere miatt egyszerre sokat nem írhatunk; de már előre jelezhetjük, hogy nem egy felekezethez az ügyével-bajával kívánunk bibelődni, hanem általában véve az egyházi terhek arányos megosztását kívánjuk tárgyalni.

Máthé József.

A jellem.

(V) Minden kornak megvan a maga saját-sága, mely aztán szüli a maga képére és hasonlatosságára a maga embereit. Azt hiszem nem mondom újat azon állítással, hogy ma nem az ideálok korát éljük.

Az eszméknek is meg van a maguk körforgása az emberiség életében, a legszentebb fogalmakat is elkoptatja a hasznosítás s új után kapkodó nyughatatlan ember, folyton előbbre vágyva. S az emberiség e folytonos előrenyomulása gyakran oly kincseken keresztül történik, amelyeknek pusztulását késő nemzedékek siratják meg, mert a századok által kipróbált és szentesített morális elvek nélkül üressé lesz a lélek, hiányossá a haladás; az emberek külsőleg tökéletesednek, de belsőleg mind feltünőbbé válik a fogyatkozás, a belső érték hiánya. Napjaink eseményei azt mutatják, hogy minden téren nagy az erkölcsi dekadencia, ez alól sem állás, sem születés nem képez kivételt, mert hiányzik az erkölcsi tartalom, a jellem.

A jellem az akaratnak az egyén által helyesekül elfogadott elvek szerint való határozott irányítása. A jellem tehát az akaratnak szilárdságán alapul, amennyiben t. i. a jellemes ember az általa igazak- és helyeseknek talált elvek szerinti működésében nem engedi magát semmiféle befolyás által zavartatni. Vegyünk például egy bírót; az

Midőn a cukorli fogytán volt, megkérdeztem, hogy sajnált volna-e, ha a párbajban elesem.

Azt mondta, hogy mi az ördögöt sajnált volna rajtam, hiszen nem vagyok testvére.

Puff neki, hát csak a testvéreket lehet sajnálni?

— Ilonka, — szóltam remegő hangon, — lassa én csupán azért gabalyodtam abba a párbajba, hogy bebizonyítsam maga előtt férfias, érett nyivoltomat s hogy érdeklődését fölkeltssem igénytelen személyem iránt.

— A már igaz, hogy ez nagyon alkalmas dolog arra. Jobb lett volna ha azt a költséget bevitte volna a bíróhoz a szegények javára.

Majd el ptyeredtem. Már most vége, nem nyilatkozhatom ilyen kritika után.

Mindazonáltal — a pesti művelt társalgó alapján szerzett szavakkal és mozdulatokkal megvallottam, hogy én nagyon de nagyon szeretem s ha viszont szeret, többet ilyen ostobaságot el nem követek.

Megtörtént! Szavaim végső része már alig volt hallható, talán még reszkettem is.

Hanem Ilonka megfogta kabátom hajtokáját s azt mondta, nem mondhatja, hogy némi vonzalommal nincs iránymában, de hát ő nem kötheti le magát, mert

életben sok kísértésnek van alávetve, erkölcsi és anyagi uton hat reá az önzés, hogy akaratát maga felé hajlítsa, a jellem azonban ridegen követeli, hogy a legnagyobb önmegtagadás árán is egyedül csak az igazság érvényesüljön az ő működése által.

Az élet azonban ritkán méltányolja azokat, akik erős akaratú s az azzal járó önmegtagadással futják meg pályájukat; e földön az u. n. gyöngye jellemek érvényesülnek, akik megalkudnak minden helyzettel, de egyszersmind ki is zsákmányolnak minden helyzetet a saját javukra, mit sem törődve, vagy csak a külszin miatt törődve némileg az elvekkkel, tartva a régi bonhomikus mondást:

„Ez az élet úgy se sok,
Használják az okosok.”

Szomorú tény ez, mely már igen sok jellemnek szegte szárnyát, elkedvetlenülve gyanúsítások és üldözések által, melyeket minduntalan kellett azok részéről tapasztalnia, akik nem türik azt, hogy valaki erkölcsileg magasabban álljon felettük s akik azért mindenkit magukhoz a sárba rántani igyekeznek.

Tisztelem én a nemesi előneveket; ezek azt mutatják, miszerint az azokkal bíró egyének oly derék férfiakról származnak, kik a haza javának munkálásában kiváló érdemeket szereztek; hogy továbbá az ősök példája s a rendszerint gondosabb nevelés kiválóbb társadalmi szerepre is jogosítja azokat; de az igazi nemességet ott kell keresni a szívben, a jellem erősségében, amelyet magában véve semmi pergamen meg nem adhat. Oly nemesség ez, melynek kiváltságait a váltakozó politikai viszonyok soha meg nem szüntetik, melyet készséggel elfogad és tiszteletben tart minden ember, mert általános elismerésen alapul. Tulajdonképpen tehát a társadalmi élet gőczpotját azon elemeknek kell képezniük, kikben a jellembeli nemesség, állás- és vagyonra való tekintet nélkül feltalálható.

Ebből önként következik, hogy a közügyek intézését nem monopolizálhatja egy kaszt sem a maga számára, de kell, hogy minden társadalmi osztály az ő kiválóbbjai által szerepet nyerjen abban.

Nem szabad tehát kicsinyelni senkit, csak azért, mert kis állást foglal el, hogy jelentéktelen működési köre van; a fő az, hogy legyen benne jellem, mert ez teszi az embert emberré s ha azt akarjuk, hogy a közügyek vezetése ahhoz méltó kezekbe legyen letéve, arra kell a fősúlyt fektetni, hogy az illető karakterére nézve kifogástalan legyen. Részemről ezt még fontosabbnak tartom, mint a tehetség kiválóságát és mindig lelki örömet érzek, ha megszoríthatom azt a tisztet kezét, melyet a becsületes munka tett kergessé s ha az őszinte magyar nép egyszerű megnyilatkozásában látom az igazságot, többet ér nekem a festett élet minden csillogásánál!

nekem állásom még nincs, kalandokba nem bocsátkozhatik.

De már erre minden erőmet össze kellett szednem, hogy a siker némi képen biztosítva legyen.

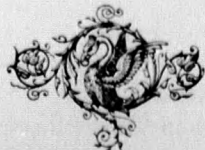
Letérdeltem s könyörögtem, hogy mondja ki azt az egy szócskát, hogy szeret és én azonnal állás után nézek, elveszem rögtön, mert én nem bírok nélküle élni.

Végre ki mondta, hogy hát szeret.

De amint kimondta, nem tudom mi történt velem, — arra még emlékszem, hogy igen illedelmesen keztem csókolni, de rögtön eltávoztam. A búcsuzásnál nagy világoskék szemével hosszan nézett rám és utánam, amint az üvegajtót betettem magam után. Hanem többet nem mertem elébe menni, mert azt nem tanultam meg a művelt társalgókból, hogy a szerelmi vallomás után hogy kell viselkedni.

Férjhez is ment máshoz s lett belőle gyönyörű szép asszony, — az hiszem állandóan úgy hi magában, hogy:

Csacsi!

SZÍNHÁZ.

Színészeink megérkeztek és esütörtökön — 16-án — már előadás is tartottak. A bemutató darab volt Echegaray József „Folt, amely tisztít” című 4 felvonásos színműve, mit Patthy Károly fordított magyarra.

Sajnos, hogy a közönség oly kevés számban volt képviselve; pedig a darab remek, határozottan remek. Minő mese, minő kidolgozás, — milyen mély igazság domborodik ki benne, milyen erkölcsi tanulság ömlik el rajta. Kár, nagyon kár, hogy többen meg nem nézték.

Az előadás . . .

Az előadást két szóban ismertetjük, — művészi volt.

Meglepte, meghatotta a nézőt az az összehangzatos, az a mélyen átértett előadás, ami csak arról tesz tanúságot, hogy Kiss Pál igazgató társulatának tagjai a színművészetnek magasabb fokán állanak.

Nem szeretjük a nagy hangot. Épen ezért nem akarnánk úgy tűnni fel, mintha a társulat érdekében a nagy dobót vernénk. De ami igaz, az mindig igaz.

Berzsenyi Margit a Matilde szerepében egészen átalakult. Ő megszűnt színésznő lenni, ő csak Matilde volt; és épen ez által ragadta magával a nézőt, aki többé nem a színpadot látta maga előtt, hanem az életet, a rideg valót, a mindenkitől elhagyott, mindenkitől megvetett árva leányt, akit vetélytársa eláztat, akit imádottja dob ki a lakásból, mint becsületlen, feslett életűt, és aki csak ártatlansága, tisztasága érzetében talál lelki erőt, hogy össze ne roskadjon. Ezt a képet elevenítette meg Berzsenyi Margit olyan élethűséggel, oly igazi bensőséggel, hogy a nézők lelkületében sokáig ott marad a nyoma a hatásnak, az ártatlanul üldözött iránti részvétnek.

Ezt a hatást úgy hívják, hogy a művészet győzelme.

Kovács Kornélia az Enriquetta szerepében megmutatta, hogy érvényre tudja juttatni az író szándékát.

Halmay Kornélia a donna Concepcion szerepében jó ízű mama volt.

Erdőssy Károly jól fogta fel és jól játszotta Fernandót.

Vágó István az intricus don Justót, Krasznay Andor don Lorenzót kitűnően személyesítette; e két férfi az első előadás alkalmával megmutatta, hogy a közönségnek kedvenc művésze lesz.

Demény Albert a Julió rövid szerepében egészen correct volt.

Általában a néző közönségre azt a benyomást tette ez az első előadás, hogy — mint előre jeleztük is — Kiss Pál színtársulata sok élvezetes estét szerez az abonyi jó ízlésű közönségnek.

Kár, hogy sokan nem láthatták ezt az első darabot. Elmaradásuknak oka lehetett a tartózkodás, hogy a társulatot nem ismerték; de meg főleg az esős idő és a sár, — mert hát az abonyi színházhoz egy sártengeren kell átczaplanni. Ez is egyik neme az áldozatnak — a művészetért.

Tegnap este egy Strauss operette, a „Börgeger” ment.

Helyszüke miatt ennek bírálatát a jövő számra kellett hagynunk, mivel az operette személyzet egészen más egyénekből áll s az operette előadást egészen más szempontból kell bírálni, mint a drámát. A dráma oktató, tanító, az ének gyönyörködtetve ragad magával s ezen az uton győzedelmeskedik kedélyvilágunk felett.

Láttunk már drámát, láttunk operettet. Ma este egy kitűnő népszínműben, a „Gyimesi vadvirág”-ban mutatja be magát a társulat.

Kiss Pál igazgató szíves volt a budapesti „Magyar Színház” két jeles tagját, Szentmiklósy Béla urat és kedves nejét, Tomory Melissa urnőt vendégeikül meghívni, kik szívesek voltak bennünket szerencsésíteni.

E két vonzó alak, e két tehetség csak emelni tudja a kétségbevonhatlan sikert.

Műkedvelők. Ma egy hete az iparos ifjak adták elő Tóth Ede „Falurossza” című 3 felvonásos népszínművét. — Úgy az előadás, mint a rendezés dicséretére válik az illetőknek. Műkedvelőkkel szemben a szörszál hasogatásnak nincs jogosultsága; azért a bírálatról is tartózkodni kell; mindég azt kell néznünk, hogy nem hivatásos színészekkel, hanem csak dilettánsokkal van dolgunk, akiknek már az is nagy ér-

demük, hogy a festett világ deszkáin a közönség elé kimernek lépni. Hány olyan bíráló néző van, aki ezt egy világért sem merné megtenni. Azért tehát, aki bírálni akar, az próbálja meg előbb, hogy mi az.

Mi sem akarunk bírálatot mondani; de nem hallgathatjuk el, hogy Csibor Pál egészen bevált Göndör Sándornak, a falu rosszának, — Schönfeld Gizella a Finom Rózi szerepében megállta helyét, — Lázár Arnold és Tóth Teréz jó izü Lajos és Teresi volt. — Nikli Róza igen jól ártette és átértette Boriska szerepét, mesterkéletlen, természetes játékaival egészen megnyerte a közönség tetszését, — Vörös László — mint Gonosz Pista — egész este vidám hangulatban tartotta a közönséget; igazi Gonosz volt, mintha csak onnan hívták volna be a fogadó elől. — A többiek is derekasan megállták helyüket.

Az előadás anyagi sikere is szép volt:

Bevétel . . . . . 129 frt — kr.

Kiadás . . . . . 72 frt 48 kr.

Tiszta haszon . . . . . 56 frt 52 kr.

minek háromnegyedrészét, 42 forintot „Abonyi Lajos szobor-alap” címén az ifjuság betette a takarékpénztárba, a betét könyvet átadja az alakulóban levő „Abonyi Lajos társaság” intézőinek; egynegyedrészét pedig az iparos ifjak önképző körének adta.

Iparos ifjuságunknak e nemes tette nem szorult külön dicséretre. Ők vetették meg Abonyi Lajos szobrának első alapját.

Az Isten éltesse őket!

Gondolatok.

A virág azt hiszi, hogy a pillangó udvarolni jár hozzá, — pedig az érdek vezeti — kiszívja a mézet, azután tovább áll.

Csak a természet alkotása örök, emberi kéz munkáját, emberi agy szülöttét megöli az idő.

A „féltékeny” jobban szereti önmagát, mint azt, akit félt.

Elérhetetlen vágyak nélkül teher az élet; azért unják meg oly hamar azok, kiknek minden vágyuk teljesül.

Leány kedély, májusi idő ritkán állandó.

Mennél élénkebben szinezzük ki jövőnket, annál többet töröl belőle a sors.

Nem az, ki gyönyörben úszva töltötte el idejét, csak az mondhatja el, hogy élt — aki szenvedett!

Elmének s kedélyünk nyugalma a legfőbb, sőt az egyetlen boldogság, melyet a földön találhatunk; s mivel az elsőt csak erős meggyőződés, a másikat csak erős akarat által érhetjük el; életünk fő feladata az, hogy e kettő után törekedjünk.

MI UJSÁG?

— **Új társaság.** „Abonyi Lajos társaság” cím alatt új egyesület van alakulóban, minek célja egyrészt az irodalom és szépművészet pártolása, emelése, — másrészt Abonyi Lajos emlékének megőrzése, megörökítése.

— **Nemzeti lobogó.** Kormány rendelet folytán a nyilvános ünnepeken a czimeres nemzeti lobogót a középületekre ki kell tűzni. Ilyen nyilvános ünnep: Ő Felsége születés napja (augusztus 18.) szent István király napja (augusztus 20.), az 1848. évi törvények szentesítésének napja (április 11.) Középületek itt Abonyban a főszolgabírói hivatal, a városháza, az anyakönyvi hivatal, a jegyzői lak, a kisdud óvoda, a kórház, a szegények háza, a vasúti állomás és az összes felekezeti iskolák. Tekintve, hogy ez idő szerint csak három ilyen lobogó van a városban, még tizenegy czimeres lobogót kell beszerezni. — Milyen nagyot fordult a világ, — hol van az az idő, mikor egy kis nemzeti színű kokárda miatt becsukták az embert. Áldja meg az Isten, a kinek a magyar nemzet ezt köszönheti.

— **Ipariskola.** Az iparos tanoncok iskolájában az évről vizsga folyó hó 29-én (Péter-Pál napján) délután 3 órakor lesz. A tanoncok munkakiállítását szintén ott (a róm. kath. központi iskolában) és ugyanakkor rendezik. A három osztályhoz vizsgáló bizottsági elnökök: Komáromy József, Papp Péter és Vágó Zsigmond vannak kiküldve. A jó tanuló és jó magaviseletű tanoncok jutalmazására az ipariskolai pénztárból 10 forint, az ipartestület pénztárból szintén 10 frt van kiutalványozva. Ezen a 20 forinton vásárolják be a jutalom-tárgyakat. A munkakiállításához megkívántató különböző anyagok beszerzésére az ipartestület 15 forintot előlegezett. Felhívjuk a közönség figyelmét erre a szerény igényű és nagyon is szegényes korlátok között forgó munkakiállításra. A kiállított tárgyak ott a helyszínén el lesznek adva.

— **Közgyűlés a vendéglőben.** Nagy-Körösön olyan ódon és szűk városháza van, mint a mienk. A város képviselő testülete tehát a közgyűléseket a nagyvendéglő dísztermében tartja. Bizony mi is úgy vagyunk, hogy ha valami tisztebb vendége van a városnak — a ki a gyűlésen részt vesz — az anyakönyvi hivatal termében tartjuk a gyűléseket.

— **Uj városháza.** Főszolgabíró úr szóbelileg utasította az előjáróságot, hogy egy új városháza építtetésének eszméjével komolyan foglalkozzék. — Csak egyetlen egy nehézség van. Küszöbön áll a közigazgatás államosítása; nem tudja az előjáróság, hogy az új rendszer alatt miféle hivatalok lesznek rendszeresítve és miféle hivatalos helyiségekre lesz szükség.

— **Uj bélyeg.** Julius elsején új okmány-bélyegek (stemplik) jönnek forgalomba, melyek már nem forint vagy krajcár, hanem korona és fillér értékkel lesznek jelezve. A mostani stempliket csak augusztus végéig lehet használni.

— **Régi krajczárok.** Ujból figyelmeztetjük a tisztelt közönséget, hogy a krajczár ennek a hónapnak végével kimegy a forgalomból és csak a két fillérest fogadják el.

— **Sorsjegy.** A kolozsvári szeretetház sorsjegyeinek húzása — minek most 15-ikén kellett volna megtörténni — megint el van halasztva; az igaz, hogy ez most már az utolsó elhalasztás, mert szeptember hó 15-én okvetlenül meg lesz a húzás. — Bizonyosan nehezen bírják elárusítani a sorsjegyeket, pedig a cél nemes és magasztos.

— **Kántor választás.** Fölért egy kis követválasztással. Volt már Abonyban nem egy követválasztás olyan, melynél felényi érdeklődés sem mutatkozott. — Csütörtökön e hó 16-án) a reggeli mise után 1/29 órakor a harang szóval hívták a róm. kath. híveket templomba, hogy ott a pályázó kántorok éneklését és orgonajátékát végighallgassák. — A templom zsufolásig megtelt. Dolenszky Imre esperes, tőszegi plebános a következő sorrendben szölitotta a pályázókat az orgonához: Zámbo Károly, Ásványról, — (Budai Alajos, Mezőberényből nem jelent meg), — Szatmári József, Petrovosszellőrről, — Czompó Andor, Csáktornyról, — Czizinszky Bertalan, Palotásról, — Bakos József, Tenkéről, — Horvát János, Moórról, — (Rosenbach Ferencz, Leányvárról, nem jelent meg), — Mennér Károly, Kenderesről, — Rithnovszky Antal, Abonyból, Balogh Ferencz, Uj-Kécskéről, — Szappanos Imre, Sátor-Alja-Ujhelyből, — Hám László, Rákócziából. — A tizenhárom pályázó közül kettő nem jelenvén meg, tizenegyen mutatták be képességüket. Mindegyik énekelt egy verset saját tetszése szerint, a másik éneket az esperes jelölte ki; — az éneklés mellett aztán orgonált is mindegyik. — Valóban szép és lélekemelő volt hallani a szebbnél-szebb válogatott éneket, miket a közönség a legnagyobb figyelemmel, áhitattal hallgatott. — Féltizenegyor lett a versenypróbának vége. Ekkor a közönség a róm. kath. iskola udvarára vonult, hol az esperes igen tapintatos módon és minden kétséget kizárólag alapos meggyőződést szerzett magának arról, hogy az egybegyűlt nagy közönség egyhangulag Rithnovszky Antal helybeli segédkántort óhajtja megválasztatni. Ezután a róm. kath. iskolaszék összeült (az olvasó egyletben) és hosszas tanácskozás után 1/212 órakor hirdette ki az esperes az eredményt, hogy az iskolaszék szavazatbóbsággal Rithnovszky Antalt választotta meg a bonyi róm. kath. kántornak. — Rithnovszky kapott 13 szavazatot, Balogh Ferencz négyet. — A hívek megelégedését, örömet, lelkesültségét jel-

lemzi az, hogy az új kántort (a kit eddig csak kis kántornak hívtak) rajongó szeretettel vették körül és nem eresztették el addig, míg mindenki kezét nem szorított vele. Ez mutatja az igazi, az önzetlen ragaszkodást. Más választásoknál a népszétozlik. — Sok szerencsét kívánunk az új kántornak. (Beküldetett).

— **Köszönet nyilvánítás.** Végtelen boldognak és szerencsésnek érzem magam, hogy az abonyi róm. kath. kántorválasztás alkalmából e nemes város intelligentiája és tekintélyes úri közönségének pártfogását szerencsés voltam kiérdemelni; miért is a jóindulatu kegyes pártfogásért mély tisztelettem mellett fogadják hálás köszönetemet. Balogh Ferencz, uj-kécskei kántor.

— **Állami műút.** A Bajától Kisjenőig vezető nagy állami műút (köves országút) már elkészült. Most az állam Szolnoktól — Karczagon és Szoboszlón át — Debreczenig épített ilyen utat és ez két év alatt készen lesz. Abonyt ez annyiban érdekli, hogy akkor a Budaestről Czeglédén át Szolnokra vezető országút is jó karba kell helyezni, meg kell kavicsolni, — a mi már jó részt meg is történt.

— **Munkások vasúti szállítása.** A mezei munkások eddig csak úgy kaphattak fél áron vasúti jegyet, ha legalább harminczan utaztak együtt és utazásuk czélját községi bizonyítvánnyal igazolták. Kormány intézkedés folytán most már nem kell bizonyítvány, mert elég a vasutnál a munkás igazolvány könyveiket felmutatni és elég, ha csak tizen vannak. Tehát meg van könnyítve a dolguk.

— **Szép halál.** Részvétellel értesültünk, hogy Varga Sándor gazdálkodó és koresmáros igen rövid szenvedés után pénteken éjjel meghalt. Nehány hét óta olyan bádjadtt, sinlődő volt; de fenjárt, — még pénteken kint is volt a szőlőben és este majd 11 óráig fent beszélgetett a testvérével. A család a következő gyászjelentést adta ki: „Özv. Varga Sándorné szül. Varga Terézia ugy a maga, valamint gyermekei Ilona, Pál, Teréz, Károly és Gyula; atyja Varga Mihály; özvegy szülei Varga Pál, neje és gyermekei; testvérei Varga Debora és férje, Varga László és neje, Varga Eszter és férje és számos rokon nevében is szomorodott szívvvel jelentik a felejthetlen férj, szeretett apa, jó gyermek, testvér és rokonnak Varga Sándor gazdálkodónak rövid szenvedés után f. hó 17-én éjjel 12 órakor életének 41-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 19-én délután 4 órakor fognak Abonyban az evang. reform. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Abony, 1898. június 18-án. Béke lengjen porai felett!”

— **Kofák vásárlása.** Kellemetlen özszeütközései vannak azoknak, kik a piacról élnek, a vidéki kofákkal és azokkal a helybeli kofákkal, akik az élelmi cikkeket innen kiszállítják. Korán reggel összeszedik a piacra és a piachoz vezető utcákon a csirkét, tojást, tejet, túrót, vaját, mindenféle gyümölcsöt, úgy, hogy a helybeli fogyasztó — aki egyenesen a piacra van utalva — pénzére sem kap. Ezen úgy lehetne segíteni, hogy jelentkezésre kellene kényszeríteni azokat a kofákat, akik a piacson való árulásra szedik össze az élelmi szereket, hogy ellenőrizni lehessen. Azoknak pedig, akik kiszállításra vásárolnak, különösen a vidékieknek, meg kellene tiltani, hogy bizonyos meghatározott idő előtt ne vásárolhassanak. Ám de nekünk ez nem áll módunkban, mert Abony nem rendezett tanácsú város. Ezt teheti Szolnok, Czegléd stb. A vármegyéhez kellene folyamodni, hogy Abonyra nézve alkosson szabályrendeletet, melyben az említett visszaélést kihágásnak minősíti, tehát a visszaélőket büntetteti.

— **Tolvajok.** A lefolyt héten két lopás történt. — Pinviczky Mihály tanyájáról 65 darab csirkét loptak el, — a Vigyázó-féle görbe ház kertjéből meg a Nikli Ferencz kiváló szép hagyományait loptak el. — A gyanuba vett egyének mindent tagadnak.

— **Özvegy kalucsni.** A városházánál a biztos hivatalában siratja párját egy kalucsni, mit pénteken hajnalban találtak a színház előtt.

— **A spanyol-amerikai háború vége** oly távol van még a ködös jövőben, hogy azt előre meghatározni, mikor lesz, még körülbelül sem lehet, de az amerikai kormány már kiszámította, hogy ha az év végéig elhúzódik, éppen 600 millió dollárba fog kerülni. Így olvassuk ezt a „Képes Családi Lapok” című illusztrált szépirodalmi hetilapban, mely mint minden actualis dologról,

erről a háborúról is úgy írásban mint képen bő és kimerítő ismertetést közöl s melynek előkelő nevű író munkatársai oly magas színvonalon tartják e lapot, hogy nem szabadna egy családnak sem lenni, melynek asztaláról e lap hiányzanék, annál is kevésbé, mert már előfizetési ára is lehetővé teszi, hogy a legszegényebb családok is megrendeljék. Egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal V., Vadász-utczn, 14. sz. Budapestben.

CSARNOK.

A pályaudvaron.

Némethöl V. Z.

Én utazom északra el,
Keletről jössz te meg,
Nézlek s véletlenül te is
Reám veted szemed.
Ugy tűnsz elém, mint ismerős,
Rég től ismerve jól,
Homályos és távol idők,
Álmok országiból. —
Rég tűnt kor édes képeként
Állasz te itt elém,
Sok édes mondani valóm
Vón' hozzád, érzem én,
Pedig ma téged e helyen
Először láttalak,
S ismét örökre szétszakít
Tán a gyors pillanat.
Rokonlag érezél te is —
Hiszem — lelkeim felül,
Eszmélve nézsz rám s a vonat
Az éjbe elmerül.

STÖCKER GUSZTÁV.

Dalok.

— Lenau Miklós után. —

I.

Elhanyagolt már az égen
Biborfelhők közt a nap,
Lecsüggnek a tó vizére
A szomorú fűz-ágak.

Vállnom kellett kedvesemtől,
Könnyüm árja megered,
Szellő támad, hűvös szellő,
Susog a nád-rengeteg.

De a fényes esti csillag
Felragyog a kék égen
S hűvös szemed újra látom
Távollevő kedvesem!

II.

Ezüst fátyolt borít alá
A halvány hold sugara,
Haikán csobban a hullám is,
A holdsugárt ringatja.

Árnyba borult erdő szélén
Egy félénk őz lépeget,
Minden csendes, csak emléked
Hánykódtatja szívemet.

Búsán hajtom fejemet le,
Nem lelem fel vigaszom,
Jőjj el hozzám álmaimban
Szép őriző angyalom!

Máthé Zoltán.

Tanítók öröme.

I.

Ha sokat tud a kis deák,
Apja neki játékot ad,
Ólbe veszi, csokolgatja
Dédelgeti, magasztalja:
„De okos vagy, de sokat tudsz,
Édesem!
Szorgalmad is, eszed is nagy,
Kedvesem!”

II.

Hogyha pedig apjára üt,
Buta marad a „kedves”
Azt mondja az édes apa
Más okot nem is keres:
„Semmit se tud ez a gyerek,
Istenem!
Jaj, de számár a tanítód gyer-
mekem!”

SZEGHALMY BÉLA.

Az asszonyi tanács értéke.

— Humoreszk. —

A hatalmas Tammerlán egyszer a fejébe vette, hogy egyetlen nagy, vitéz nemzetté egyesíti azokat a délázsiai és északafrikai apró beduin törzseket, de előbb persze meg is kellett őket hódítani, ami éppen nem volt valami nagyon könnyű feladat, de az egyetértés és összetartás teljes hiánya a szétszóródottság még is diadalra juttatta Tammerlánnak győzelemhez szokott harc-edzett hadait.

A törzsek egymás után meghódoltak, előbb a szélsők kemény harc után, utóbb a belsők, belátva az ellenállás lehetetlenségét — kardesapás nélkül.

Tammerlán valóságos diadalutban haladt előre.

A bölcs Naz-ur-eddin — egy belső békés nomád törzs galambösz főnöke összehívatta ennek hírére a törzs főbjeit, hogy velük a meghódolás módja felett tanácskozzék.

Természetesen valamennyien a békés meghódolás mellett voltak, ezt akarta maga Naz-ur-eddin is, a dolog elég simán folyt le, de azután igen élénk vitatkozás indult meg a fölött, hogy mit adjanak, mit küldjenek a hatalmas hódítónak ajándékba a hódolás jeléül.

Mindenki lehetőleg visszahúzódott.

— A szélső törzseknek könnyű, azok rablásból élnek — szolt igazi arabs nyugalommal a bölcs Naz-ur-eddin — azok ékszereket, remek fegyvereket, pompás lovakat küldtek Tammerlánnak. Könnyű nekik: nem a magukét adták, rablolt portéka volt, úgy adták, amint kapták — ingyen. De mi szegények vagyunk, kis területünkön csekély a földművelés, állatainkkal már barangolunk legelőről legelőre, tevéink soványak, lovaink értéktelenek, ugyszólván a datola pálmák gyümölcséből élünk: mit adjunk hát?

A törzs urai ráhagyták, hogy adjon, amit akar, adjon, amit tud.

— Elég bölcs vagy te, oh Naz-ur-eddin — szoltak hozzá — te legbölesebb a bölcsök között!

— Allah világosítsa meg okos fejedet és eszed ki valamit, hogy teljesen jelezze az ajándék hódolatunkat, meg ne is kerüljön sokba, mert — igazad van, oh bölcs Naz-ur-eddin, — szegények vagyunk.

Naz-ur-eddin azt gondolta, hogy a föld gyümölcse legszebben jelezi az átadott terület hódolatát és elő is terjesztette ezt a véleményét.

A főbkek siettek bele egyezni: ez nem kerül semmibe.

— Vigy neki ajándékot földünk terményeiből és vidd el neki magad; te vagy a főnök és te mindnyájunk nevében beszélsz.

Naz-ur-eddin elfogadta a kényes megbízatást és feloszlatta a gyűlést, haza ment.

Volt neki a többi között egy igen okos, kedves kis felesége, aki természetes, egyenes észjárásának már nem egyszer adta fényes tanujelét.

— Mit vigyek, mond, édesem; gabonát csak nem vihetek, azonkívül nincs egyebünk, csak datolánk és — kókuszdiónk.

— Vigy kókuszdiót, minden esetre kókuszdiót vigy, ez földünk legfőbb terméke és valóban pompás gyümölcs, valóságos király ez a fák gyümölcsei között. Okvetlen kókuszdiót kell vinned, kedves öregem. A datolya apró-cseprő, igénytelen kis gyümölcsöske, nem királyi ajándéknak való.

A bölcs Naz-ur-eddin jól megfontolva okos kis felesége érvelését, elhatározta, hogy tehát okvetlenül datolyát kell vinni Tammerlánnak, mert az asszony — kókuszdiót mond: az asszonyi tanácsnak mindig az ellenkezőjét kell venni, így van az megírva a Koránban, minden emberi bölcsesség kutforrásában: „Szép virág a nő, kit Allah a férfi gyönyörűségére teremtett; szeresd az asszonyt, de — tanácsot ne kérj tőle.”

Naz-ur-eddin is igen meg volt elégedve elhatározásával és csak annyit mondott a tovább csiesergő kis asszonykának, hogy jól van, most már tudom, hogy mit vigyek, mehetsz cziczám a dolgozra.

Másnap reggel egy esinos kis kókuszlevél kosárkába összeválogatott kétszáz darab szép datolyát, lóra ült és elvágatott Tammerlán táborhelye irányában, ahol megérkezve, azonnal Tammerlán fényes sátorába vezették, hogy leadja ajándékait és az összes törzs nevében kijelentse a legteljesebb, békés meghódolást.

Tammerlán nem szerette a vért s igen szívesen, kegyesen fogadta a békés hódolatot, de éktelen haragra gyult, midőn Naz-ur-eddin trónusa zsámolyához borulva, oda tette lábaihoz a nyitott kis kosarat, kétszáz darab szemén szedett, válogatott datolyával.

— Nekem szilvát! — ordítá bösz haraggal és dühében felrugta a kosarat. — Nekem ilyen rongy ajándékot! Inkább semmit se hoztál volna, vén bolond. Ilyent kis gyereknek lehet ajándékozni és nem nekem, milliók urának! No de meg is bánod, vén számár.

— Szolgák, oldjátok le a turbánját! Le a fezt! És meztelen kopasz fejéhez egyenkint csapkodjátok hozzá mind ezt a sok rongy datolyát!

Naz-ur-eddin hátrahúzódott és mialatt a szolgák letépték fővegét — térdre omlott a sátor közepén és átszemelt arccsal, menyei boldog mosolylyal fölemelte két karját az ég felé hangosan kiáltva:

— Köszönöm, oh Allah, köszönöm, köszönöm, hogy megvilágosítottad alacsony szolgád öreg fejét! Köszönöm, köszönöm!!!

— Mit mond ez a bolond — kérdi elesdálkozva Tammerlán — hogy Allah világította meg az agyát, hogy nekem egy kosár szilvát hozzon ajándékba!?

— Nem azt felség, hanem hogy nem hoztam kókuszdiót, amint a feleségem tanácsolta — és elmondta az egész esetet úgy, amint volt.

— Oh felséges uram, ha Allah meg nem világítja a bölcsesség fáklájával legkisebb szolgája agyvelejét és én datolya helyett valóban kétszáz kókuszdiót hozok és hű szolgálid azt vagdalják egyenkint árva fejemhez, úgy bizonynyal csak a nyakam maradt volna meg vállaimon és véres agyvelőm csöppei festenek pompás sátorod falait és remek szőnyegeidet koponyám szilánkjai borítanak. Ezt, oh ezt köszöntem meg, felség Allahnak, aki nagy, aki bölcs, aki sugallatával megsegített.

Tammerlán jót kaczagott e fura észjáráson és — aki nevet, nem haragszik — szívesen megbocsájtott Naz-ur-eddinnek, sőt annak beszédes, okos szép kis asszonykájának még 6 maga küldött egy gyémántos, drágaköves pompás karpereczet.

Schiffer.

Szerkesztői üzenetek.

Dárius, Sanyi és „A körben” szerzője a szerkesztőség előtt ismeretlenek. Az írói tulajdonjogról szóló törvény értelmében a szerkesztőség, másodsorban felelős azért, hogy a közölt szellemi termék nem plagium, nem lopott. Kérjük tehát az urakat, legyenek szivesek incognitójukat előttünk fölfedezni: azért álnév alatt maradhatnak, — de nekünk tudnunk kell, hogy kikkel van dolgunk. Nagyon sajnálnánk, ha e csekélység miatt kellene a beküldött munkák közlését mellőznünk.

HIRDETÉSEK.

Kováts Béla tanító, kezdők és haladók részére **zongora leczkéket ad** mérsékelt díjazásért.

Özv. Márton Ferencznének Paládiecon, a vasut-dülőben fekvő 140 hold szántóföldre 19 hold réttel együtt bérbeadó.

Értekezhetni a tulajdonossal.